

Regionale uitstralingseffecten ZE-zones

Webinar 10 juni 2021

Programma

- Uitkomsten onderzoek uitstralingseffecten ZE-zones MRA
- Discussie

Presentaties komen online op website opwegnaarzes.nl

Uitkomsten onderzoek uitstralingseffecten ZE-zones MRA

Ton Geuzendam (VRA)

Marten Bolt (RHDHV)

SPES-onderzoek Vervoerregio Amsterdam

Presentatie onderzoeksresultaten

Erik Regterschot, Marten Bolt, Nienke Buikema
10 juni 2021

Agenda

- Ton: Welkom
- Marten: Werkwijze + aanpak
- Instrumentarium gemeenten
 - Voorbeeldgemeente
- Regionaal advies

Vervoerregio Amsterdam

Werkwijze & aanpak

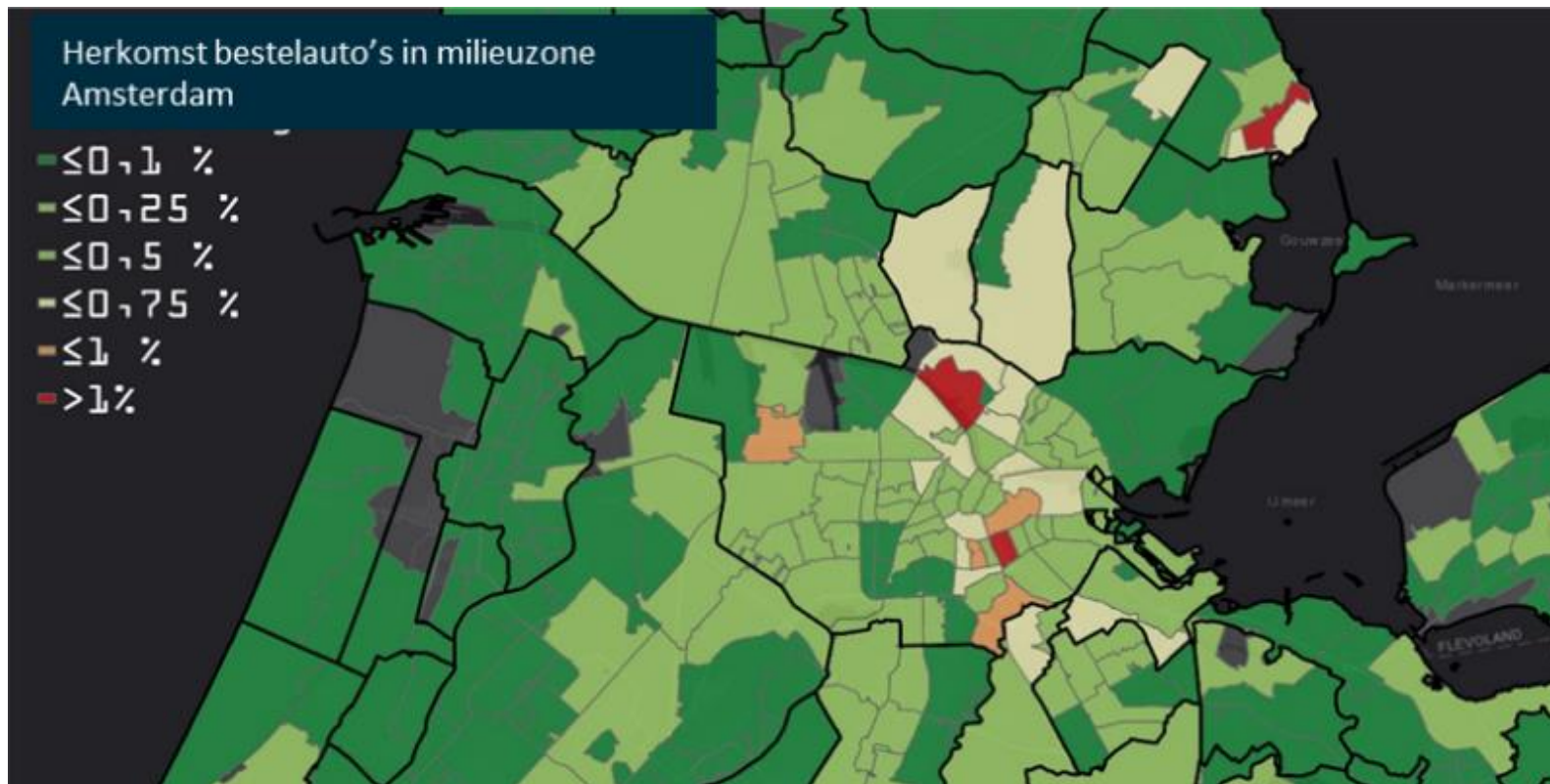
■ Advies per gemeente

- Bureau-onderzoek naar ambities en beleid van alle gemeenten
- Gesprekken met beleidsmedewerkers & -adviseurs
- Digitale schouw (corona)
- Resultaat: lokaal advies op basis van instrumentarium
 - Toetsing instrumentarium bij bedrijfsleven

■ Regionaal advies

- Bouwstenen voor regionale aanpak ZES
- Input voor Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek later in 2021
- Logistieke analyse: interviews met lokale en landelijke vervoerders
- Samenwerking HvA

Noodzaak regionale aanpak

Ze-beleid Amsterdam biedt kansen voor de regio

- Omliggende gemeenten profiteren op 4 manieren:

1. Op gecombineerde ritten Amsterdam / randgemeente; dit treedt met name op in de directe nabijheid van Amsterdam en bij hybride vrachtwagens in de ruimere regio.
2. Opschaling van ZE-voertuigen vindt veelal plaats vanuit distributiecentra of depots waarin al geïnvesteerd is (laadinfra, opleiding) én ervaring is opgedaan. Om die reden plannen veel bedrijven de uitrol van ZE per / vanuit depots.
3. Er is slechts beperkt sprake van “bijvangst”; het rijden met ZE-voertuigen vanaf depots buiten de stad Amsterdam op routes via randgemeenten. Dit effect is beperkt omdat doorgaans op hoofdnet wordt gereden.
4. ...EN: als er goede reden is om een ZE-voertuig ook in de regiogemeente in te zetten -> **faciliterend beleid** (Marten)

Effect van ZE-zone: met name in direct omliggende gemeenten

- Vooropgesteld: het effect van ZE-zones verschilt zeer sterk per logistiek deelsegment.
- Overall geldt: het uitstralingseffect van ZE-zones beperkt zich veelal tot de directe omgeving van de zone
- Bv. Diemen, Amstelveen, Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad profiteren deels van het effect, plaatsen op verdere afstand van Amsterdam (>15 km) profiteren maar zeer beperkt of zelfs negatief. Redenen o.a.:
 - Hubs (en/of uitbesteding) zijn primair gericht op ZE-zones, mede door inzet van voertuigen met beperktere actieradius (fiets, LEV) - Inzet op fiets en LEV is weliswaar interessant voor ZE-zones, maar hebben een zeer beperkt uitstralingseffect in de regio.
 - De actieradius van de ZE-voertuigen is beperkt, door techniek, maar meer nog door de operationele planning (bv. voertuigen gaan mee naar huis werknemer en het incalculeren van zekerheidsmarges)
 - Een deel van de kernen in de VRA wordt bediend door dc's vanuit andere logistieke regio's waar nog niet wordt ingezet op ZE (bv. West-Friesland, Alkmaar, Schiphol, Duivendrecht).
- Gezien omvang van de sectoren is positieve uitstralingseffect uitgedrukt in voertuigbewegingen beperkt. Bv: post/pakketten is effect positief, maar de omvang beperkt. In de bouw: effecten beperkt, omvang groot.
- Bij m.n. kleine bedrijven: herordening markt denkbaar. ZE-zone leidt tot geografische specialisatie; dat men zich juist wel of juist niet richt op omzet in de ZE-zone. Deels gebeurt dit door uitbesteden van vervoer (klantbehoud), deels door het uitwisselen van klanten met concullega's die wel met ZE-voertuigen rijden.

Instrumentarium duurzame stadslogistiek

Instrument	Omschrijving
Zero-emissie (ZE) zone voor stadslogistiek	Zone per 2025 waarin in principe alleen uitstootvrije bedrijfsvoertuigen zijn toegestaan, met overgangsregelingen voor vracht (ZE per 2030) en bestelauto's (ZE per 2028). Insteek: centrum en eventueel omliggende wijken. Praktijk: veelal centrum (binnenstad). Kan eventueel in kleinere kernen, mits bevoorrading via achterzijde of laadplein mogelijk blijft.
Autoluw/privileges	Geen specifieke ZE-maatregel, maar wel belangrijke indirecte maatregel. Gehele afsluiting van straat of gebied voor al het verkeer, eventueel uitgezonderd venstertijden voor laden en lossen (of bestemmingsverkeer). Via privileges elektrische voertuigen wel toegang geven (eventueel met beperkingen in plaats/tijd). Belangrijk hierbij is zo veel mogelijk borgen van ruime en uniforme algehele venstertijden (7.00 tot 12.00 uur).
Eigen inkoop gemeente	Stellen van harde eisen of gunningscriteria met betrekking tot ZE bestel- of vrachtvoertuigen in eigen inkoop of aanbestedingen van werken (bv. groenonderhoud). Harde eisen werken hierbij regulerend, gunningscriteria werken stimulerend.
Gunstigere parkeertarieven voor zero-emissie voertuigen	Met het verlagen van parkeertarieven voor zero-emissie voertuigen kan het aantrekkelijker worden gemaakt om over te stappen van een uitstotend voertuig naar een zero-emissie voertuig. Vereiste is dat parkeertarieven hoog genoeg zijn om dit voordeel voor zero-emissie voertuigen te creëren.
Voorrang parkeervergunning zero-emissie voertuigen	Het verkorten van de wachttijd voor een parkeervergunning voor zero-emissie voertuigen ten opzichte van uitstotende voertuigen. Vereiste is dat er een wachttijd voor parkeervergunningen bestaat, zodat deze verkort kan worden.
Faciliteren oplaadinfra	Creëren van specifieke oplaadplein voor elektrische voertuigen (bestel- en vrachtauto's). Daarnaast faciliteren in herkomstgebieden (depots op bedrijventerreinen) waarbij met name gastgebruik kan worden gepromoot. En: faciliteren van snellaadinfra op hubs aan de randen van de stad / bovenliggend wegennet.
Gunstigere leges voor zero-emissie voertuigen	Gunstigere leges (of 0 euro) rekenen voor ZE bestel/vrachtvoertuigen vergeleken met voertuigen op conventionele brandstoffen. Interessant voor RVV-ontheffingen of ontheffingen in relatie tot tijdelijke verkeersmaatregelen (bijvoorbeeld verhuizingen).
Handhaving	Strikter handhaven van gebieden met beperkte toegang, veelal via ANPR (automatische kenteken herkenning). Schept level playing field en geeft privileges meerwaarde.
Ontheffingenbeleid	Aanscherpen van het ontheffingenbeleid (voor alle voertuigen!) in gebieden die beperkt toegankelijk zijn (zoals venstertijden- en voetgangersgebied). Doorgaans is beleid te ruim (te veel ontheffingen) waardoor sprake is van overlast en eventuele privileges voor ZE weinig waarde hebben.
Communicatie	Communiceren van lokale voorbeeldinitiatieven en subsidiemogelijkheden. Vaak in samenwerking met of door lokale ondernemersverenigingen.

De instrumenten *zero-emissie laad- en losplek* en *gemeentelijke subsidie* zijn in dit onderzoek ook geanalyseerd.

Overzicht instrumentarium alle gemeenten

Gemeente ↓	Instrument →	ZE-zone	Autoluw/pri vilege	Eigen inkoop gemeente	Parkeertari even ZE	Wachtlijst parkeren ZE	Oplaadinfra	Leges ZE	Handhavin g	Ontheffinge nbeleid	Communic atie
Aalsmeer											
Amstelveen											
Amsterdam											
Beemster											
Diemen											
Edam-Volendam											
Haarlemmermeer											
Landsmeer											
Oostzaan											
Ouder-Amstel											
Purmerend											
Uithoorn											
Waterland											
Wormerland											
Zaanstad											

HvA & dashboard

- Belronde MKB/zzp'ers over overstap naar duurzame stadslogistiek en bekendheid maatregelen zoals ZE zones
- Resultaten: PM. Nu 104 resultaten (van ± 120)
 - Eerste conclusie: grofweg helft ondernemers op hoogte van ZE-zones
 - Sommige weten wel van zones, maar zonder details vanwege termijnen: 'pas in 2025'
 - Minder dan de helft weet van de subsidieregelingen, vooral Rijk was minder bekend. Communicatie is dus winstpunt
- Logistiek dashboard: vertraagd door corona, niet meegenomen in dit rapport

Vervolgens per gemeente advies

- Teveel om nu te behandelen.... Headlines:
- Voor de grote (G40) gemeenten: ZE-zone meest effectief
- Overige kernen met toegangsbeperkingen voor kernwinkelgebieden: Focus op “uitstootvrij-vriendelijke toegangsbeleid”: privileges, strikte handhaving en ontheffingenbeleid
- Voor alle bovenstaande gemeenten én gemeenten zonder toegangsbeperkingen: Communiceer!! Aandacht voor faciliteren van oplaadinfra en het (no regret) verduurzamen van de eigen inkoop.
- ...en doe zo veel mogelijk in uniform, regionaal verband!

Bouwstenen op hoofdlijnen

- **ZE-zone:** helder communiceren van toegangscriteria, locaties zones en ingangsdata
- **Venstertijden:** bieden van basisraamwerk voor standaard venstertijden (gelijk speelveld)
- **Ontheffingenbeleid (algemeen):** bieden van basisraamwerk voor ontheffingen voor venstertijden (gelijk speelveld)
- **Privileges ZE:** bieden van uniforme basisprivileges voor ZES voor alle gemeente
- **Handhaving:** delen van kennis, regisseren van lobby, organiseren van vraagbundeling
- **Oplaadinfra:** goed beleggen van opgave logistiek bij MRA-e en VRA
- **Duurzaam inkopen (inclusief bouw):** het ontsluiten van kennis en organiseren van vraagbundeling
- **Communicatie:** een logische portal met totaaloverzicht toegangsbeleid, routekaart en subsidiekansen en inspirerende projecten

Vervolg

- Dashboard
- Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek

Dank!

Marten Bolt

Email: marten.bolt@rhdhv.com

Tel: 06 22 32 87 05

Discussie

Mentimeter

- Ga naar Menti.com
- Gebruik code: 8400 0563

Vervolg & Afsluiting

Rutger van Raalten

Vooruitblik komende evenementen

- 10 juni 15:30-16:45: Webinar STAP IN Zero Emissie Stadslogistiek (Port of Logistics Overijssel i.s.m. SPES)
- 24 juni 9:00-10:30: Webinar ZE-zones en Stadslogistiek in de praktijk (Buck Consultants i.s.m. SPES)
- 5 juli 15:30-16:30: Webinar betrekken ondernemers/MKB (Informatie volgt)

Vragen?

Mail SPES: stadslogistiek@ce.nl

Bezoek onze website: opwegnaarzes.nl

